

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

ODLUKA
O GRUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA O DISTRIBUCIJI I SERVISIRANJU
MOTORNH VOZILA

Sarajevo,
januar 2006. godine

Na osnovu člana 7. stav (1) tačka d) i člana 25. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj 48/05) Konkurencijsko vijeće na 22. (dvadesetdrugoj) sjednici, održanoj dana 24. januara 2006. godine, je donijelo

O D L U K U
O GRUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA O DISTRIBUCIJI I SERVISIRANJU
MOTORNIH VOZILA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovom Odlukom propisuju se uslovi za grupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, određuju se uslovi koje sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uslovi koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati, te drugi uslovi koji se moraju ispuniti za grupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima a u smislu člana 4. Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon).

Član 2.
(Sporazumi na koje se primjenjuje grupno izuzeće)

- (1) Grupna izuzeća primjenjuju se na sporazume zaključene između dva ili više privrednih subjekata koji u svrhu sporazuma ne djeluju na istom nivou proizvodnje odnosno distribucije (u daljem tekstu: vertikalni sporazumi) iz člana 7. stav (1) tačka d) Zakona, kada se oni odnose na uslove po kojima ugovorne strane mogu kupovati, prodavati ili preprodavati nova motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pružati usluge popravke ili održavanja motornih vozila, a posebno na sporazume koji:
 - a) primjenjuju kvalitativni, kvantitativni ili mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sistem kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;
 - b) primjenjuju isključivu distribuciju ili isključivo snabdijevanje kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;
 - c) sadrže odredbe kojima se kupcu ustupaju ili daju na korištenje prava intelektualnog vlasništva, pod uslovom da te odredbe ne čine primarni cilj takvih sporazuma, te da su u direktnoj vezi sa upotrebom, prodajom i/ili preprodajom proizvoda koji su predmet sporazuma od strane tog kupca ili njegovih kupaca.
- (2) Grupna izuzeća izuzetno se primjenjuju, po uslovima propisanim članom 6. ove Odluke, i na određene vertikalne sporazume zaključene između interesnih udruženja privrednih subjekata i članova tih udruženja, kao i između tih udruženja i njihovih dobavljača, odnosno određene vertikalne sporazume zaključene između tržišnih konkurenata.
- (3) Pod motornim vozilima iz stava (1) ovog člana smatra se:
 - a) vozila na vlastiti pogon namijenjena upotrebi na javnim putevima, te vozila koja imaju tri ili više točkova,
 - b) putnička vozila namijenjena prevozu putnika, te vozila koja uz vozačevo sjedište imaju najviše osam sjedišta;

- c) laka privredna vozila namijenjena prevozu roba ili putnika, čija ukupna masa ne prelazi 3,5 tone; ukoliko se pojedino lako privredno vozilo takođe prodaje u verziji čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, sve verzije tog vozila smatraju se lakim privrednim vozilom.
- (4) Pod selektivnim distribucijskim sistemom iz stava (1) tačka a) ovog člana podrazumijeva se sistem distribucije uspostavljen na osnovu sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila u kojem se dobavljač obavezuje na prodaju roba i usluga iz sporazuma, bilo posrednim ili neposrednim putem, samo distributerima ili serviserima odabranim na osnovu posebnih kriterija te tamo gdje se ovi distributeri ili serviseri obavezuju kako neće prodavati takvu robu ili usluge neovlaštenim distributerima ili nezavisnim serviserima, ne dovodeći u pitanje mogućnost prodaje rezervnih dijelova nezavisnim serviserima ili obavezu pružanja svih tehničkih informacija, opreme za dijagnostiku, alata i obuke za popravku i održavanje motornih vozila nezavisnim operaterima ili za provođenje mjera zaštite okoline
- (5) Pod kvalitativnim selektivnim distribucijskim sistemom iz stava (1) tačka a) ovog člana podrazumijeva se selektivni distribucijski sistem u kojem dobavljač određuje kriterije za izbor distributera ili servisera koji su kvalitativni samo po prirodi, koje zahtjeva priroda roba ili usluga koji su predmet sporazuma, koji su jedinstveno utvrđeni za sve distributere ili servisere koji se žele priključiti sistemu distribucije, koji se ne primjenjuju na diskriminirajući način, te koji direktno ne ograničavaju broj distributera ili servisera na relevantnom tržištu.
- (6) Pod kvantitativnim selektivnim distribucijskim sistemom iz stava (1) tačka a) ovog člana podrazumijeva se selektivni distribucijski sistem u kojem dobavljač određuje kriterije za izbor distributera ili servisera kojima direktno ograničava njihov broj na relevantnom tržištu.
- (7) Sporazum koji primjenjuje isključivu distribuciju kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila iz stava (1) tačka b) ovog člana je vertikalni sporazum kojim se dobavljač obavezuje prodati proizvode koji su predmet sporazuma samo jednom distributeru odabranom na određenom području ili posebno određenoj grupi kupaca koja je isključivo dodijeljena tom distributeru.
- (8) Sporazum koji primjenjuje isključivo snabdijevanje kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila iz stava (1) tačka b) ovog člana je vertikalni sporazum kojim se dobavljač direktno ili indirektno obavezuje prodavati proizvode koji su predmet sporazuma samo jednom kupcu na tržištu Bosne i Hercegovine u svrhu specifične upotrebe ili dalje prodaje.
- (9) Nije dozvoljeno da se na istom tržištu sporazumom o distribuciji i servisiranju motornih vozila kombinira primjena selektivnog distribucijskog sistema iz stava (1) tačka a) i st. (4), (5) i (6) ovog člana sa oblikom isključive distribucije ili isključivog snabdijevanja iz stava (1) tačka b) i st. (7) i (8) ovog člana.

Član 3. **(Sporazumi na koje se ne primjenjuje grupno izuzeće)**

Od zabrane od grupnog izuzeća prema odredbama ove Odluke ne mogu biti izuzeti:

- a) vertikalni sporazumi koji ne ispunjavaju kumulativne uslove propisane članom 4. stav (3) Zakona i koji nisu usklađeni sa ovom Odlukom;
- b) vertikalni sporazumi koji prema svom predmetu spadaju u kategoriju nekog drugog propisa u skladu sa odredbama člana 7. Zakona.

II. USLOVI KOJE SPORAZUM MORA SADRŽAVATI

Član 4. **(Tržišno učešće)**

- (1) Grupna izuzeća za vertikalne sporazume primjenjuju se pod uslovom da tržišno učešće dobavljača na relevantnom tržištu na kojem on prodaje nova motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pruža usluge popravke i održavanja, nije veće od 30% (trideset).
- (2) Za grupna izuzeća vertikalnih sporazuma kojima se uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sistem za prodaju novih motornih vozila tržišno učešće nije veće od 40% (četrdeset).
- (3) Međutim, visina tržišnog učešća iz st. (1) i (2) ovog člana ne primjenjuje se za grupna izuzeća vertikalnih sporazuma kojima se uspostavlja kvalitativni selektivni distribucijski sistem.
- (4) U slučaju vertikalnih sporazuma koji sadrže obavezu isključivog snabdijevanja, grupno izuzeće se primjenjuje onda kada tržišno učešće kupca na relevantnom tržištu na kojem kupuje proizvode ili usluge koje su predmet sporazuma nije veće od 30% (trideset).

Član 5. **(Izračunavanje tržišnog učešća)**

- (1) Tržišno učešće na relevantnom tržištu u skladu sa članom 4. ove Odluke izračunava se:
 - a) za distribuciju novih motornih vozila na osnovu prodajne količine proizvoda koji su predmet sporazuma i odgovarajućih proizvoda koje je dobavljač prodao, kao i ostalih proizvoda koji se smatraju njihovim zamjenjivim proizvodima, odnosno supstitutima (u daljem tekstu: zamjenjivim proizvodima);
 - b) za distribuciju rezervnih dijelova na osnovu prihoda koji je ostvario dobavljač od prodaje proizvoda koji su predmet sporazuma, kao i ostalih proizvoda koji se smatraju njihovim zamjenjivim proizvodima;
 - c) za pružanje usluga popravke i održavanja na osnovu iskazanog prihoda koji su ostvarili članovi distribucijske mreže dobavljača od pružanja usluga koji su predmet sporazuma, kao i ostalih usluga koje se smatraju njihovim zamjenjivim uslugama.
- (2) Tržišno učešće iz stava (1) ovog člana uvećava se za iznos prihoda povezanih privrednih subjekata koji je ostvaren na tržištu proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenjivih proizvoda.
- (3) Kod izračunavanja tržišnog učešća ne uzima se u obzir međusobni promet proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenjivih proizvoda između dobavljača iz stava (1) ovog člana i povezanih privrednih subjekata iz stava (2) ovog člana, te međusobni promet tih proizvoda i njihovih zamjenjivih proizvoda između povezanih privrednih subjekata.
- (4) Prihod izračunat u skladu sa st. (1), (2) i (3) ovog člana umanjuje se za iznos carinske tarife, poreza na dodatnu vrijednost, drugih poreza koji se direktno odnose na promet i rabat u finansijskoj godini koja je prethodila zaključivanju sporazuma.

- (5) Tržišno učešće kupca na relevantnom tržištu na kojem kupuje proizvode koji su predmet sporazuma koje nije veće od 30% (trideset), a propisan je kao uslov za primjenu grupnog izuzeća ako sporazum predviđa obavezu isključivog snabdijevanja u smislu člana 5. stav (4) ove Odluke, izračunava se primjenom kriterija iz stava (1) do (4) ovog člana, na vrijednost nabavke kupca ili na procjenu te vrijednosti.
- (6) Ako podaci o iznosu prihoda nisu poznati, za utvrđivanje tržišnog učešća privrednih subjekata mogu se koristiti i drugi raspoloživi podaci, uključujući i količinu proizvoda koji su prodani na tržištu, osim ako privredni subjekt nije obavljao djelatnost na relevantnom tržištu u finansijskoj godini koja je prethodila zaključivanju sporazuma.
- (7) Ako tržišno učešće privrednih subjekata u momentu zaključivanja sporazuma nije veće od 30% (trideset), odnosno 40% (četrdeset) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sistem za prodaju novih motornih vozila, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od 35% (trideset pet), odnosno 45% (četrdeset pet) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sistem za prodaju novih motornih vozila, izuzeće će se primjenjivati u periodu od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godini u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog učešća iznad 30% (trideset), odnosno iznad 40% (četrdeset).
- (8) Ako tržišno učešće privrednih subjekata u momentu zaključivanja sporazuma nije veće od 30% (trideset), odnosno 40% (četrdeset) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sistem za prodaju novih motornih vozila, ali naknadno se poveća na više od 35% (trideset pet), odnosno na više od 45% (četrdeset pet) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sistem za prodaju novih motornih vozila, izuzeće će se primjenjivati u periodu od jedne kalendarske godine koja slijedi godini u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog učešća iznad 35% (trideset pet), odnosno iznad 45% (četrdeset pet).
- (9) Izuzeće iz stava (7) i (8) ne može se kumulativno posmatrati u svrhu produženja vremenskog perioda izuzeća sporazuma na više od dvije kalendarske godine.

Član 6.
(Ukupan godišnji prihod za određene vertikalne sporazume)

- (1) Grupna izuzeća primjenjuju se i na vertikalne sporazume zaključene između interesnih udruženja privrednih subjekata i članova tih udruženja, kao i između tih udruženja i njihovih dobavljača:
 - a) ako su svi članovi tih udruženja distributeri motornih vozila ili rezervnih dijelova za motorna vozila ili serviseri;
 - b) ako ni jedan član tih udruženja zajedno sa njihovim povezanim privrednim subjektima nema ukupni godišnji prihod veći od 4.000.000,00 KM.
- (2) Grupna izuzeća primjenjuju se i na vertikalne sporazume zaključene između privrednih subjekata koji su međusobni konkurenti, pod uslovom da sporazum ne garantira jednaka prava i obaveze svakoj od strana:
 - a) ako je dobavljač ujedno proizvođač i distributer proizvoda, a kupac vrši distribuciju ali ne proizvodi zamjenjive proizvode, i/ili
 - b) ako je dobavljač davalac usluga na nekoliko trgovinskih nivoa, a kupac ne daje zamjenjive usluge na nivou trgovine na kojoj kupuje usluge koje su predmet sporazuma, i/ili

c) ako kupac ima ukupni godišnji prihod koji nije veći od 4.000.000,00 KM.

Član 7.
(Izračunavanje ukupnog godišnjeg prihoda)

- (1) Ukupni godišnji prihod izračunava se kao ukupan godišnji prihod koji je privredni subjekt ostvario tokom finansijske godine koja je prethodila zaključivanju sporazuma kojem se dodaje ukupan godišnji prihod ostvaren od strane svih privrednih subjekata koji su povezani sa tim privrednim subjektom.
- (2) Kod izračunavanja ukupnog godišnjeg prihoda iz stava (1) ovog člana ne uzima se u obzir ukupan godišnji prihod od prodaje proizvoda između privrednih subjekata i njihovih povezanih privrednih subjekata, te od prodaje proizvoda između povezanih privrednih subjekata.
- (3) Ukupan godišnji prihod izračunat u skladu sa stavom (1) i (2) ovog člana umanjuje se za iznos carinske tarife, poreza na dodatnu vrijednost, drugih poreza koji se direktno odnose na promet i rabat.
- (4) Grupno izuzeće za sporazume iz člana 7. ove Odluke primjenjivat će se i kada iznos ukupnog godišnjeg prihoda nije povećan za više od 10% (deset) u toku perioda od dvije uzastopne finansijske godine.

Član 8.
(Trajanje i primjena grupnog izuzeća)

- (1) Grupno izuzeće primjenjuje se pod uslovom da vertikalni sporazum, koji je dobavljač novih motornih vozila zaključio sa distributerom ili ovlaštenim serviserom, uređuje:
 - a) zaključivanje sporazuma na period od najmanje pet godina, a svaka stranka u sporazumu se obavezuje da će obavijestiti drugu stranku najmanje šest mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da neće obnoviti sporazum, ili
 - b) zaključivanje sporazuma na neodređeno vrijeme, sa tim da je rok za dostavljanje obavještenja o otkazivanju sporazuma za obje stranke u sporazumu najmanje dvije godine od namjere otkazivanja sporazuma.
- (2) Rok za otkazivanje vertikalnog sporazuma iz stava (1) tačka b) ovog člana može se smanjiti na najmanje jednu godinu u slučajevima:
 - a) kada zakon ili poseban sporazum obavezuju dobavljača na plaćanje odgovarajuće naknade za otkazivanje sporazuma, ili
 - b) kada dobavljač otkazuje sporazum jer je potrebno reorganizirati cijelu ili veći dio mreže.
- (3) Grupno izuzeće primjenjuje se pod uslovom da je u vertikalnom sporazumu zaključenim sa distributerom ili serviserom definirano da dobavljač koji želi raskinuti sporazum to mora učiniti pismenim putem i na način da priloži detaljne i objektivne razloge raskidanja sporazuma, kako bi se dobavljač spriječio da raskine vertikalni sporazum sa distributerom ili serviserom zbog djelovanja koja ne smiju biti ograničena u skladu sa ovom odlukom.
- (4) Grupno izuzeće primjenjuje se pod uslovom da vertikalni sporazum osigura svakoj od stranaka u sporazumu pravo na rješavanje sporova koji proizilaze iz sporazuma.
- (5) Grupno izuzeće se primjenjuje pod uslovom da je u vertikalnom sporazumu zaključenim sa distributerom ili serviserom uređeno da je dobavljač saglasan sa prenosom prava i obaveza iz

vertikalnog sporazuma na drugog distributera, odnosno servisera u okviru distribucijskog sistema.

III. TEŠKA OGRANIČENJA TRŽIŠNE KONKURENCIJE

Član 9.

(Teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluga popravke i održavanja)

- (1) Grupno izuzeće ne može se primjenjivati na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluga popravke i održavanja koji direktno ili indirektno, samostalno ili zajedno sa drugim faktorima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:
- a) ograničavanje mogućnosti distributera ili servisera da određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje mogućnost dobavljača da odredi ili preporuči maksimalnu prodajnu cijenu, pod uslovom da nije u pitanju fiksna ili minimalna prodajna cijena koja je rezultat pritiska ili stimulacije od bilo koje ugovorne strane;
 - b) ograničavanje područja na kojem distributer ili serviser mogu prodavati proizvode iz sporazuma ili ograničavanje prodaje ugovorenih proizvoda određenoj grupi potrošača, osim u slučajevima:
 - 1) aktivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivoj grupi potrošača koji su rezervirani za dobavljača ili koje je dobavljač isključivo ustupio za prodaju drugom distributeru ili serviseru, pod uslovom da takva ograničenja ne omogućavaju prodaju od strane kupca tih distributera ili servisera;
 - 2) prodaje krajnjim korisnicima od strane distributera koji djeluje na nivou veleprodaje;
 - 3) prodaje novih motornih vozila i rezervnih dijelova neovlaštenim distributerima od strane učesnika selektivnog distribucijskog sistema na tržištima na kojima se primjenjuje selektivna distribucija;
 - 4) prodaje proizvoda koje kupac nabavlja od dobavljača kao rezervne dijelove u svrhu ugradnje u novi proizvod, krajnjim korisnicima koji bi te dijelove koristili za proizvodnju proizvoda koji su zamjenski proizvodi proizvoda koje proizvodi dobavljač.
 - c) ograničavanje međusobne nabavke između distributera ili servisera u okviru selektivnog distribucijskog sistema, uključujući i ograničavanje međusobne nabavke između distributera ili servisera koji djeluju na različitim nivoima trgovine;
 - d) ograničavanje aktivne ili pasivne prodaje novih putničkih vozila ili lakih privrednih vozila, rezervnih dijelova za bilo koje motorno vozilo ili usluge popravke i održavanja motornog vozila krajnjim korisnicima od strane članova u okviru selektivnog distribucijskog sistema koji djeluju na nivou maloprodaje na tržištima na kojima se koristi selektivna distribucija;
 - e) ograničavanje aktivne ili pasivne prodaje novih motornih vozila koja nisu putnička ili laka privredna vozila krajnjim korisnicima od strane članova u okviru selektivnog distribucijskog sistema koji djeluju na nivou maloprodaje na tržištima na kojima se koristi selektivna distribucija, ne dovodeći u pitanje mogućnost dobavljača da zabrani učesniku tog sistema djelovanje iz neovlaštenog poslovnog prostora.

- (2) Pod aktivnom prodajom u smislu stava (1) ovog člana, podrazumijeva se aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj grupi kupaca koji se nalaze na isključivoj teritoriji drugog distributera, zaključivanje pojedinačnih ugovora te poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, te osnivanje podružnica, skladišta ili organiziranje distributivne mreže i reklamiranje na isključivoj teritoriji drugog distributera. Pod aktivnim pristupanjem smatra se posjećivanje kupaca, slanje pošte kupcima što uključuje i elektronsku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog informiranja ciljanih isključivo na te kupce ili grupu kupaca na isključivoj teritoriji drugog distributera.
- (3) Pod pasivnom prodajom u smislu stava (1) ovog člana, podrazumijeva se odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca uključujući isporuku proizvoda takvim kupcima, uz napomenu da takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i opće reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na internetu koje dopire izvan nečije isključive teritorije ili određene grupe kupaca, koje je rezultat razvoja tehnologije, odnosno jednostavnosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima ili grupama kupaca.

Član 10.

(Teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila)

- (1) Grupno izuzeće ne može se primjenjivati na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, koji direktno ili indirektno, samostalno ili zajedno sa drugim faktorima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:
- ograničavanje mogućnosti distributera da prodaje bilo koje novo motorno vozilo koje odgovara nekom modelu u okviru ugovornog obima proizvoda utvrđenih sporazumom;
 - ograničavanje mogućnosti distributera da zaključi podugovor za pružanje usluga popravke i održavanja sa ovlaštenim serviserima, ne isključujući mogućnost dobavljača da od distributera zahtijeva da krajnjim korisnicima pruži informacije o nazivu i adresi ovlaštenog servisa prije sklapanja ugovora o prodaji.
- (2) Pod ugovornim obimom proizvoda utvrđenih sporazumom iz stava (1) ovog člana smatra se svaki različiti model motornog vozila koje distributer može kupovati od dobavljača.
- (3) Pod motornim vozilom koje odgovara modelu iz ugovornog obima proizvoda utvrđenih sporazumom iz stava (1) ovog člana smatra se vozilo koje je predmetom sporazuma o distribuciji sa drugim privrednim subjektom u okviru distribucijskog sistema kojeg je uspostavio proizvođač, odnosno koji je uspostavljen uz njegov pristanak, te koje je:
- serijski proizvedeno ili sastavljeno od strane proizvođača;
 - identično po obliku, pogonu, podvožju, te vrsti motora određenom vozilu iz modela utvrđenog sporazumom.
- (4) Pod ovlaštenim serviserom iz stava (1) ovog člana smatra se davalac usluga popravke i održavanja motornih vozila koji ne djeluju u okviru distribucijskog sistema koji je uspostavio dobavljač motornih vozila za kojeg pruža usluge popravke ili održavanja.

Član 11.

(Teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova i usluge popravke i održavanja)

- (1) Grupno izuzeće ne može se primjenjivati na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova i usluge popravke i održavanja, koje direktno ili indirektno, samostalno ili zajedno sa drugim faktorima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:
 - a) ograničavanje mogućnosti ovlaštenog serviseru da svoju djelatnost ograniči na pružanje usluga popravke i održavanja, te distribuciju rezervnih dijelova;
 - b) ograničavanje prodaje rezervnih dijelova za motorna vozila od strane članova u okviru selektivnog distribucijskog sistema nezavisnim serviserima koji te dijelove koriste za popravke i održavanje motornog vozila;
 - c) ograničavanje prava dobavljača, ugovoreno sa proizvođačem motornih vozila, da prodaje originalne rezervne dijelove ili rezervne dijelove usporedivog kvaliteta, alate za popravke, te dijagnostičku ili drugu opremu ovlaštenim ili nezavisnim distributerima, ovlaštenim ili nezavisnim serviserima ili krajnjim korisnicima;
 - d) ograničavanje mogućnosti distributera ili ovlaštenog serviseru da nabavlja originalne rezervne dijelove ili rezervne dijelove usporedivog kvaliteta od trećeg privrednog subjekta po svom izboru, te da ih koristi za popravke ili održavanje motornih vozila, ne dovodeći u pitanje mogućnost dobavljača novih motornih vozila da zahtijeva upotrebu originalnih rezervnih dijelova koje je on nabavio za popravke koje se obavljaju pod garancijom, besplatno servisiranje i poslove opoziva vozila;
 - e) ograničavanje prava dobavljača, ugovoreno sa proizvođačem motornih vozila koji koristi dijelove za prvu ugradnju u proizvodnji motornih vozila, kojim se dobavljač ograničava da te dijelove ili rezervne dijelove efikasno i na vidljivom mjestu označi svojim robnim žigom ili logotipom.
- (2) Pod nezavisnim serviserom iz stava (1) tačka b) i c) ovog člana podrazumijeva se davalac usluga popravke i održavanja motornih vozila koji ne djeluje u okviru distribucijskog sistema koji je uspostavio dobavljač motornih vozila za kojeg pruža usluge popravke i održavanja. Ovlašteni serviser u okviru distribucijskog sistema pojedinog dobavljača smatra se nezavisnim distributerom u smislu ove Odluke, u onoj mjeri u kojoj on pruža usluge popravke i održavanja motornih vozila u pogledu kojih on nije pripadnik distribucijskog sistema navedenog dobavljača.
- (3) Pod rezervnim dijelovima iz stava (1) tačka b) ovog člana podrazumijevaju se dijelovi koje treba ugraditi u ili na motorno vozilo, kako bi se zamijenili dijelovi tog vozila, uključujući robu poput maziva koja je neophodna za upotrebu motornog vozila, uz izuzetak goriva.
- (4) Pod rezervnim dijelovima usporedivog kvaliteta iz stava (1) tačka c) ovog člana podrazumijevaju se rezervni dijelovi koje je izradio bilo koji privredni subjekt koji može u svakom trenutku potvrditi kako su navedeni rezervni dijelovi usporedivo jednakog kvaliteta u odnosu na dijelove koji se koriste, ili su se koristili za sastavljanje motornih vozila.
- (5) Pod originalnim rezervnim dijelovima iz stava (1) tačka c) ovog člana podrazumijevaju su rezervni dijelovi koji su istog kvaliteta kao i dijelovi koji se koriste za sastavljanje motornog vozila te koji se proizvode u skladu sa propisima i proizvodnim standardima koje proizvođač vozila pruža za proizvodnju dijelova ili rezervnih dijelova za navedena motorna vozila. Ovo uključuje rezervne dijelove koji se proizvode na istoj proizvodnoj liniji kao dijelovi. Pretpostavlja se, osim ako se ne dokaže drugačije, da su dijelovi originalni rezervni dijelovi

ako proizvođač dijelova izda potvrdu da rezervni dijelovi odgovaraju kvalitetu dijelova koji se koriste za sastavljanje navedenog vozila, te da su proizvedeni u skladu sa propisima i proizvodnim standardima proizvođača vozila.

Član 12.

(Ostala teška ograničenja tržišne konkurencije)

- (1) Grupno izuzeće ne može se primijeniti u slučajevima kada dobavljač motornih vozila uskrati nezavisnim privrednim subjektima pristup tehničkim informacijama, dijagnostičkoj i drugoj opremi, alatima, uključujući odgovarajuće računarske programe, odnosno uskrati obuku potrebnu za popravke i održavanje tih motornih vozila ili za provođenje mjera zaštite okoline.
- (2) Pod nezavisnim privrednim subjektima iz stava (1) ovog člana smatraju se privredni subjekti koji su direktno ili indirektno uključeni u poslove servisiranja i održavanja motornih vozila, posebno nezavisni serviseri, proizvođači opreme ili alata za popravke, nezavisni distributeri rezervnih dijelova, izdavači tehničkih informacija, automobilske klubovi, operateri za pomoć na putu, operateri koji pružaju usluge pregleda i testiranja, te operateri koji pružaju obuku serviserima.

Član 13.

(Posebni uslovi koje sporazumi ne smiju sadržavati)

- (1) Grupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluge popravke i održavanja, koji sadrže sljedeća ograničenja:
 - a) direktne ili indirektne obaveze konkurencije;
 - b) direktne ili indirektne obaveze koje ograničavaju pravo ovlaštenog serviseru da pruža usluge popravke i održavanja vozila od dobavljača – tržišnih konkurenata;
 - c) direktne ili indirektne obaveze nametnute članovima distribucijskog sistema da ne prodaju motorna vozila ili rezervne dijelove određenog dobavljača – tržišnog konkurenta ili da ne pružaju usluge popravke i održavanja za ta motorna vozila;
 - d) direktne ili indirektne obaveze zbog kojih distributer ili ovlašteni serviser nakon prestanka sporazuma ne smije proizvoditi, kupovati, prodavati ili distribuirati motorna vozila niti pružati usluge popravke i održavanja.
- (2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, obaveza konkurencije ne smatra se zabranjenim vertikalnim ograničenjem kada distributer prodaje motorna vozila različitih dobavljača u odvojenim prostorijama izložbenog salona u cilju izbjegavanja zabune. Obaveza nametnuta distributeru da za prodaju pojedinog vlastitog vozila određenog zaštitnog znaka ima posebno osoblje smatra se zabranjenim vertikalnim ograničenjem, osim ako to odluči distributer, te ako dobavljač snosi sve dodatne troškove vezane uz posebno osoblje.
- (3) Obaveza konkurencije u vezi sa stavom (1) tačka d) i stava (2) ovog člana podrazumijeva svaku direktnu ili indirektnu obavezu zbog koje kupac ne može proizvoditi, prodavati ili preprodavati zamjenjive proizvode koji se takmiče sa proizvodima koji su predmet sporazuma, ili svaku direktnu ili indirektnu obavezu kupca da kupi od dobavljača ili od nekog drugog privrednog subjekta na kojeg ga uputi dobavljač više od 30% (trideset) od ukupne količine proizvoda. Taj dio izračunava se na osnovu vrijednosti kupovine proizvoda i njihovih zamjenjivih proizvoda na relevantnom tržištu koju je kupac ostvario u prethodnoj finansijskoj godini.

- (4) Grupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova, usluge popravke i održavanja koje sadrže ograničenja vezana uz mjesto poslovnog prostora, gdje se primjenjuje selektivni distribucijski sistem.

IV OSTALI USLOVI KOJI MORAJU BITI ISPUNJENI ZA GRUPNA IZUZEĆA

Član 14.

(Ostali bitni kriteriji za grupno izuzeće)

- (1) Pri procjeni da li sporazum ispunjava uslove za grupno izuzeće u smislu člana 4. stav (3) Zakona i članova od 4. do 8. ove Odluke, uzimaju se u obzir i drugi bitni kriteriji, a naročito:
- a) struktura relevantnog tržišta, odnosno stepen njegove razvijenosti sa obzirom na ponudu i tražnju;
 - b) tržišni položaj tržišnih konkurenata, odnosno stepen izloženosti tržišnoj konkurenciji učesnika sporazuma i ostalih dobavljača zamjenjivih proizvoda na relevantnom tržištu;
 - c) priroda vertikalnih ugovornih ograničenja, zavisno da li ograničavaju tržišnu konkurenciju između proizvoda istog zaštitnog znaka ili proizvoda različitog zaštitnog znaka;
 - d) postojanje paralelne mreže vertikalnih sporazuma.
- (2) Vertikalna ograničenja iz stava (1) tačka c) ovog člana smatrat će se dozvoljenim ili zabranjenim u zavisnosti od ekonomske i pravne analize uslova na relevantnom tržištu na kojem ti sporazumi proizvode određene efekte, odnosno u zavisnosti od odnosa između pozitivnih i negativnih efekata.

V UKIDANJE GRUPNOG IZUZEĆA I POJEDINAČNA IZUZEĆA

Član 15.

(Ukidanje grupnog izuzeća)

- (1) Konkurencijsko vijeće po službenoj dužnosti u skladu sa članom 7. stav (1) tačka d) Zakona može pokrenuti postupak ocjene usklađenosti pojedinačnog ili više sporazuma sa Zakonom i ovom Odlukom, ako efekti takvih sporazuma samostalno ili kumulativno sa sličnim sporazumima na relevantnom tržištu ne ispunjavaju uslove za grupno izuzeće, a naročito u slučajevima:
- a) kada je pristup relevantnom tržištu ili tržišna konkurencija značajno narušena kumulativnim efektima vertikalnih sporazuma koji imaju slična vertikalna ograničenja;
 - b) kada je tržišna konkurencija ograničena na način da jedan dobavljač nije izložen efikasnoj tržišnoj konkurenciji od strane drugih dobavljača;
 - c) kad se cijene ili drugi uslovi nabavke proizvoda iz sporazuma ili odgovarajućih proizvoda značajno razlikuju na različitim relevantnim tržištima u geografskom smislu;
 - d) kada se u okviru relevantnog tržišta primjenjuju diskriminatorne cijene ili uslovi prodaje.
- (2) Ako Konkurencijsko vijeće utvrdi da ne postoje razlozi za izuzeće sporazuma u skladu sa odredbama Zakona i ove Oduke, rješenjem će ukinuti primjenu grupnog izuzeća za pojedini ili više vertikalnih sporazuma.

Član 16.
(Pojedinačno izuzeće)

Konkurencijskom vijeću učesnici vertikalnog sporazuma mogu podnijeti zahtjev za pojedinačnim izuzećem sporazuma u skladu sa članom 5. Zakona, ako taj sporazum nije obuhvaćen grupnim izuzećem u skladu sa Ovom odlukom ili po svojim obilježjima ne spada u kategoriju nekog drugog grupnog izuzeća u smislu člana 3. stav (1) tačka b) ove Odluke.

Član 17.
(Isključenje obaveze prijave za učesnike sporazuma)

Učesnici vertikalnog sporazuma koji ispunjavaju uslove za grupno izuzeće iz ove Odluke, u smislu člana 7. stav (3) Zakona ne moraju podnositi takve sporazume na ocjenu Konkurencijskom vijeću radi njegovog pojedinačnog izuzeća.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18.
(Prelazne odredbe)

- (1) Vertikalni sporazumi iz člana 2. ove Odluke koji su zaključeni do stupanja na snagu ove Odluke moraju biti usklađeni sa njenim odredbama do 31.12.2006. godine.
- (2) Za vertikalne sporazume koji su zaključeni do stupanja na snagu ove Odluke, pod uslovom da su usklađeni sa njenim odredbama u roku iz stava (1) ovog člana, tržišno učešće se, sa izuzetkom od člana 6. stav (2) i (4) ove Odluke, izračunava na osnovu prihoda ostvarenog u finansijskoj godini koja prethodi godini stupanja na snagu ove Odluke.
- (3) Za vertikalne sporazume koji su zaključeni do stupanja na snagu ove Odluke, pod uslovom da su usklađeni sa njenim odredbama u roku iz stava (1) ovog člana, za izračunavanje ukupnog godišnjeg prihoda, sa izuzetkom od člana 7. stav (1) i (2) ove Odluke, uzima se u obzir ukupni godišnji prihod ostvaren u godini koja prethodi godini stupanja na snagu ove Odluke.

Član 19.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

K.V, broj: 01-01-26-124-I/06
24. februar 2006. godine
Sarajevo

Predsjednica
Konkurencijskog vijeća

Sena Hatibović